

ΠΗΓΗ 1^η

Ο Όθων, δεχθείς άκων την εγκαθίδρυσιν συνταγματικού πολιτεύματος, δεν είχε την διάθεσιν της πιστής εφαρμογής αυτού. Ευθώς εξ' αρχής, παραβιάζων το πνεύμα του Συντάγματος, ανεμίχθη εις έργα διοικητικά, επεμβαίνων εις τας βουλευτικές εκλογάς και προσπαθών εκδήλως να συγκεντρώση εις χείρας του περισσότεραν εξουσίαν. Προ δε της αντιστάσεως, την οποίαν εύρισκε δεν edίσταζεν, ως είναι ευνόητον, να λάβη μέτρα πειστικά κατά της ελευθερίας του τύπου και της ανεξαρτησίας των συνειδήσεων, τούθ' όπερ εξήπτεν ακόμη περισσότερον την κατ' αυτού αντιπολίτευσιν και προητοίμαζε την πτώσιν του.

Ο βασιλεύς -όπως γράφει ο Ν. Δραγούμης (Αναμνήσεις, τομ. Β' σ. 122 επ.)- έρρεπε φύσει «προς το σύστημα της συγκεντρώσεως», πολιτικοί δε, όπως ο Κωλέττης, «τελειοποίησαντες αυτό, και τον Όθωνα ενεθάρρυναν εις αυστηροτέραν εφαρμογήν και αυτοί εφήρμοσαν απηνέστερον... Η καταστολή της ελευθερίας των δημοκρατικών Αρχών, η καταδίωξις του τύπου, η επέμβασις εις τας εκλογάς τας τε βουλευτικές και τας των δήμων, η αποβολή πάντων των οπωσούν ανεξάρτητον εχόντων το φρόνημα δημοσίων λειτουργών, και ιδίως των της Θέμιδος [...] η δια παντός τρόπου πίεσις της συνειδήσεως των δικαστών, η διαστροφή των νόμων, ταύτα, και άλλα εις έν μόνον απέβλεπον, εις την σύμπτυσιν πάσης δυνάμεως εις χείρας της εξουσίας και την δι' αυτής παγίωσιν κυβερνήσεως πανισχύρου και διαρκούς. [...]

Η προϊούσα κοινωνική εξέλιξις ενίσχυε το φιλελεύθερον και δημοκρατικόν πνεύμα, ούτως ώστε αι απολυταρχικαί τάσεις να μη είναι ανεκταί και να υπονομεύεται τουναντίον δια συνεχούς δράσεως η βασιλεία του Όθωνος. Βοηθούσης δε και της αναμίξεως των αντιπροσώπων των Προστατίδων Δυνάμεων εις την πολιτικήν ζωήν της χώρας, η οποία δεν έπαυε κατά τα έτη της απολυταρχίας και της συνταγματικής μοναρχίας, η θέσις του Όθωνος κατέστη τόσον επισφαλής, ώστε ευκόλως ανετράπη δι' επαναστάσεως, μολονότι όπως φαίνεται, δεν ημφεσβητούντο ωρισμέναι αρεταί του κα ανεγνωρίζετο η ταύτισις της ηγεμονικής του φιλοδοξίας προς τα εθνικά ιδανικά της εποχής εκείνης (ιδε και Ζ. Παπαντωνίου, Ο Όθων, 1934).

Α. Σβώλου, *Τα Ελληνικά Συντάγματα 1822-1975/1985. Η συνταγματική ιστορία της Ελλάδος*, εκδ. Στοχαστής, Αθήνα 1998, σελ. 79-80